

Życie konsekrowane w Kościele partykularnym

Wprowadzenie

Powołanie do życia konsekrowanego przedstawia się na tle całego życia chrześcijańskiego jako szczególna droga „światła”, nad którą czuwa spojrzenie Odkupiciela¹. W ten sposób życie konsekrowane obecne w Kościele ukazuje prawdziwe oblicze Boga, który kocha i jest zatroskany o każdego człowieka².

Umieszczenie życia konsekrowanego w centrum Kościoła wyznacza mu – to szczególnie ważne zadanie – być widocznym znakiem obecności Boga w świecie. Dzięki temu osoby konsekrowane stają się także promotorami duchowości komunii oraz prawdziwego rozwoju osoby ludzkiej³. Dokonuje się to w atmosferze miłości i prawdziwej wolności. W tym znaczeniu osoby konsekrowane mają szczególny udział i zadanie w uświęcaniu świata.

---

¹ Por. Jan Paweł II, Adh. apost. *Vita consecrata*, 40 [dalej: VC].

² Zob. A. Ribeiro, *Życie konsekrowane świadectwem świętości Kościoła*, „Communio” 1 (1989), s. 112n.

³ ² Zob. P. Liszka, *Życie wspólnoty zakonnej naśladowaniem miłości Osób Bożych*, „Życie Konsekrowane” 2 (2006), s. 50–51.

1. W Kościele i dla Kościoła

Kardynał Franc Rodé, prefekt Kongregacji Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, w przemówieniu do osób konsekrowanych, przywołując św. Jana Pawła II, skierował do nich następujące słowa:

Gdziekolwiek jesteście na świecie, jesteście dzięki waszemu powołaniu **dla Kościoła powszechnego**, a dzięki waszej misji – **w określonym Kościele partykularnym**. Tak więc wasze powołanie dla Kościoła powszechnego realizuje się wewnątrz struktury Kościoła partykularnego. Trzeba uczynić wszystko, aby **życie konsekrowane** rozwinęło się w poszczególnych Kościołach partykularnych, aby miało swój udział w budowaniu duchowym tego Kościoła i było jego szczególną siłą. Jedność z Kościołem powszechnym poprzez Kościół partykularny: oto wasza droga⁴.

Życie konsekrowane od samego początku było związane z życiem Kościoła powszechnego, a w nim partykularnego⁵. Osoby zakonne, podejmując się realizacji własnego charyzmatu, służą Kościołowi lokalnemu, ubogacając jego misję swoją obecnością. Ważne jest w tym względzie, by włączenie w Kościół partykularny opierało się na jasno określonych zasadach, które uwzględniają charyzmat danego instytutu życia konsekrowanego. Należy w tym względzie unikać wszelkich niejasności i dwuznaczności, stosując przy tym właściwe normy Kościoła⁶.

2. Normy regulujące obecność osób konsekrowanych w Kościele partykularnym

Szczególnie ważnym dokumentem Kongregacji Zakonów i Instytutów Świeckich oraz Kongregacji Biskupów, dotyczącym wzajemnych

⁴ Kard. F. Rodé, *Osoby konsekrowane w Kościele według dokumentu „Mutuae relationes”*, www.zyciezakonne.pl/rode-f-kard-osoby-konsekrowane-w-kosciele-wedlug-dokumentu-mutuae-relationes-29334/ (dostęp 15.09.2015).

⁵ Zob. T. Górską, *Formacja stała: znaczenie i zagrożenia przed nią stojące*, „Życie Konsekrowane” 3 (2003), s. 36–39.

⁶ Zob. Cz. Parzyszek, *Miejsce życia konsekrowanego w Kościele. Aktualność posłannictwa osób konsekrowanych*, „Życie Konsekrowane” 4 (2012), s. 8–43.

relacji pomiędzy biskupami a osobami konsekrowanymi w Kościele, jest instrukcja *Mutuae relationes*⁷. W dokumencie tym przypomniano osobom konsekrowanym, że należąc do Kościoła powszechnego uczestniczą w życiu kościoła lokalnego – diecezjalnego. Ważne w tym względzie jest tworzenie klimatu wzajemnego szacunku i zaufania pomiędzy osobami konsekrowanymi, duchowieństwem diecezjalnym i osobami świeckimi. Stąd też biskupi i wyżsi przełożeni winni dołożyć wszelkich starań, by właściwie rozeznaczyć możliwość zaangażowania danego instytutu w apostolat Kościoła lokalnego, mając na uwadze specyfikę danego instytutu zakonnego, jego charyzmat. Z drugiej strony, osoby konsekrowane zobowiązane są do czynnego uczestnictwa w podejmowanych inicjatywach Kościoła lokalnego. Trzeba zatem, by między biskupem a przełożonymi panował twórczy dialog dotyczący aktualnych wyzwań i odpowiedzi na nie⁸.

Każda diecezja jest swoistego rodzaju duchową rodziną, której ojcem jest biskup. Na nim to spoczywa odpowiedzialność za realizację programu apostolskiego. Osoby zakonne uczestniczące w życiu diecezji winny unikać pokusy organizowania programów duszpasterskich równoległych do już istniejących. Zdarza się bowiem, że mamy niekiedy sytuacje, w których panuje totalna dezorientacja. Przykładem tego może być Rok Życia Konsekrowanego, który z jednej strony wyznacza konkretny plan działania apostolskiego, z drugiej strony zaś mamy ogólnopolski program duszpasterski, do tego dochodzą jeszcze programy apostolskie poszczególnych wspólnot zakonnych. Potrzeba zatem właściwej koordynacji działań mających na celu wzajemną współpracę⁹.

Przestrzenie wspomnianej współpracy apostolskiej winny być szczególnie uwzględnione w diecezji, gdzie realizowane są wszystkie plany duszpasterskie i apostolskie. Ta współpraca ma się dokonywać pomiędzy osobami konsekrowanymi a pasterzami poszczególnych diecezji; osobami konsekrowanymi a duchowieństwem diecezjalnym; osobami konsekrowanymi a innymi instytutami życia zakonnego oraz osobami konsekrowanymi a osobami świeckimi¹⁰.

⁷ *Mutuae relationes*, dokument Kongregacji Zakonów i Instytutów Świeckich oraz Kongregacji Biskupów zawierający wytyczne dla wzajemnych stosunków między biskupami i zakonnikami w Kościele [dalej: MR].

⁸ Por. MR 18.

⁹ Por. MR 18.

¹⁰ Zob. J. Kiciński, *Duchowość misji współdzielonej*, Wrocław 2013, s. 155–166.

3. Współpraca osób konsekrowanych z biskupami

Instrukcja *Mutuae relationes* podkreśla szczególne znaczenie współpracy osób konsekrowanych z biskupami. Współpraca ta winna się wyrażać przede wszystkim w postawie szacunku, otwartości i uległości wobec hierarchicznej władzy Kościoła (kan. 590). To posłuszeństwo i szacunek dla biskupa zakłada współpracę i współodpowiedzialność za Kościół lokalny. Hierarchia bowiem jest gwarantem autentyczności i wierności instytucji, a zarazem zobowiązana jest do zapewnienia instytucjom zakonnym właściwej autonomii¹¹.

Dokument *Mutuae relationes* położył nacisk na współpracę w ważnej dziedzinie, jaką stanowi formacja. Biskupi i przełożeni, w zgodnej współpracy, powinni w sposób szczególny podkreślać jej znaczenie. Wskazano tu na konkretne sposoby realizacji tego zadania. Są to:

- ukazywanie komplementarności powołań,
- przeżywanie misterium Kościoła jako wspólnoty wspólnot,
- otwarcie na ożywiającą obecność Ducha Świętego,
- organizowanie spotkań w sprawach życia duchowego¹².

Mutuae relationes zachęca biskupów i przełożonych do promowania znajomości – zarówno przez osoby konsekrowane, jak i kleryków – nauki zawartej w dokumentach soborowych i papieskich: treści związanych z episkopatem, życiem konsekrowanym, Kościołem lokalnym, a także nauki o relacjach, jakie powinny zachodzić między nimi¹³.

¹¹ J. Kiciński, *Powołanie – konsekracja – misja: personalistyczny aspekt teologii życia konsekrowanego we współczesnym Magisterium Kościoła*, Wrocław 2009, s. 45–54.

¹² MR 24. Mają to czynić biskupi, w duchu zgody z przełożonymi wspólnot życia konsekrowanego, szczególnie wśród księży diecezjalnych, gorliwych osób świeckich oraz wśród miejscowych osób życia konsekrowanego. Wspólnoty życia konsekrowanego winny pomagać w odpowiedni sposób ludziom współczesnym w praktykowaniu modlitwy i pielęgnowaniu życia duchowego. Zakonni przełożeni i przełożone dołożą starań, by ich współbracia i współsiostry trwali wiernie w swym powołaniu. Niech zgodnie z potrzebami czasu starają się o wprowadzenie właściwych przystosowań do warunków kulturowych, socjalnych i ekonomicznych, zgodnych ze specyficznym powołaniem Instytutu. Por. MR 25–26

¹³ Por. MR 29. Z tego względu zaleca się m.in. następujące inicjatywy: zjazdy biskupów i przełożonych zakonnych; specjalne kursy dla księży diecezjalnych, osób konsekrowanych i świeckich apostołów; studia i eksperymenty do formacji braci i sióstr zakonnych; opracowywanie dokumentów duszpasterskich dla owocnego przedstawienia danych tematów. To wszystko należy udostępnić jak najszerszemu gronu osób. Por. tamże.

Należy podkreślić, że przeżywanie pełni misterium Kościoła, a w nim powołania kapłańskiego i zakonnego, zależy w głównej mierze od procesu formacji doktrynalnej, która zwykle dokonuje się w ośrodkach naukowych na poziomie uniwersyteckim. Stąd też dokument kieruje do biskupów i przełożonych zakonnych zachętę do odnowienia i rozwijania ośrodków studiów i czuwania nad:

- autentycznością nauczania,
- wiernością Nauczycielskiemu Urzędowi Kościoła
- odczytywaniem współczesnych znaków czasu
- odpowiedzią na potrzeby Kościołów lokalnych w zakresie pastoralnym¹⁴.

Osoby konsekrowane powołane są do uczestnictwa w życiu Kościoła lokalnego poprzez otrzymaną misję, na miarę własnych sił i zgodnie ze swym charyzmatem. Działanie to zakłada szczególną komunie z biskupem na polu ewangelizacji i katechezy oraz życia parafialnego. Decyzje dotyczące działalności duszpasterskiej osób konsekrowanych powinny być podejmowane i realizowane w ramach szczerego i otwartego dialogu między biskupami a przełożonymi różnych instytutów¹⁵.

Czymś niezwykle pożytecznym są spotkania osób zakonnych z biskupem i kapłanami diecezjalnymi przy okazji różnych wydarzeń związanych z życiem diecezji czy poszczególnych instytutów życia konsekrowanego. Potrzeba też właściwej koordynacji działań formacyjnych. Stąd też *Mutuae relationes* zaleca powołanie w diecezji wikariusza biskupiego ds. życia konsekrowanego. Obok wikariusza biskupiego od niedawna działa delegat Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich i Żeńskich (KWPZMZ), którego zadaniem jest integracja środowisk zakonnych. Należy podkreślić także obecność referentki zakonnej, która animuje proces formacji zgromadzeń żeńskich i podejmuje współpracę z wikariuszem biskupim. Na obecnym etapie w niektórych diecezjach zostały powołane rady ds. życia konsekrowanego. Ważna jest także obecność osób zakonnych w innych radach diecezjalnych (duszpasterska, kapłańska, liturgiczna).

¹⁴ Por. MR 32. Odnowa praktyki duszpasterskiej wymaga głębszego poznania wszystkich rzeczywistości, jakie dotyczą konkretnego życia ludzkiego i religijnego w miejscowych warunkach, aby mogła się zrodzić obiektywna refleksja teologiczna, dostosowana do rzeczywistości. Por. tamże.

¹⁵ VC 49.

4. Współpraca osób konsekrowanych z kapłanami

Komunia kościelna, w której kapłani i osoby życia konsekrowanego spotykają się ze sobą i uczestniczą w tym samym powołaniu do świętości, zobowiązuje do współpracy na wielu polach pracy duszpasterskiej. Przede wszystkim konieczny jest wzajemny szacunek. Istnieje również obowiązek uczestniczenia osób konsekrowanych w różnych działaniach Kościoła lokalnego¹⁶. Kapłani diecezjalni i osoby konsekrowane, jednocząc swoje siły umysłu i serca, mogą tchnąć nowe życie w Kościół i sprawić, że jego obecność we współczesnym świecie będzie głęboko odczuwana. W jedności bowiem leży siła Kościoła. Ma to szczególne znaczenie w duszpasterstwie powołań.

Św. Jan Paweł II w swoich przemówieniach często podkreślał potrzebę współpracy między klerem diecezjalnym a osobami życia konsekrowanego.

Kapłani diecezjalni odczuwają potrzebę zacerpnienia w kontemplacji nowych sił i wsparcia do swojej pracy duszpasterskiej [...] muszą utrzymywać kontakt z klasztorami, które powinny ich przyjmować na rekolekcje, na okresy skupienia i dni odnowy. Z drugiej strony siostry zakonne powinny znaleźć w klerze spowiedników i kierowników duchowych, którzy byliby zdolni pomóc im lepiej rozumieć i lepiej przeżywać swoje poświęcenie się Bogu¹⁷.

Poprzez swoje życie we wspólnocie – mówił św. Jan Paweł II – kapłani zakonnicy mogą ukazywać siłę wspólnoty, która ma ożywiać prezbiterium¹⁸. Jest też rzeczą oczywistą, że atmosfera szacunku i braterstwa winna charakteryzować osoby konsekrowane

¹⁶ Por. M. Gołąb, *Czy zakony są jeszcze Kościołowi potrzebne?*, Kraków 2002, s. 168–170.

¹⁷ Jan Paweł II, Orędzie do zebrania plenarnego Kongregacji Zakonów i Instytutów Świeckich *Modlitwa podtrzymuje i zasila życie poświęcone Bogu*, w: Jan Paweł II, *O życiu zakonnym. Przemówienia. Listy apostolskie. Instrukcje*, wybór i oprac. E. Weron, A. Jaroch, Poznań–Warszawa 1984, s. 85; por. Cz. Parzyśzek, *Przesłanie Jana Pawła II o życiu konsekrowanym*, art. cyt., s. 70.

¹⁸ Por. Jan Paweł II, *Kapłani zakonnicy*, w: *Życie konsekrowane w nauczaniu Jana Pawła II*, red. C. Drążek, Kraków 1996, s. 86 (Katecheza z 15 lutego 1995, nr 4); B. Kruszyłowicz, *Wymiar eklezjalny życia konsekrowanego*, w: *Communio consecrata*, red. K. Wójtowicz, Kraków 2002, s. 124–125.

w relacji do kapłanów diecezjalnych oraz do członków innych instytutów¹⁹. Chodzi o współpracę – jak przypomina Kodeks prawa kanonicznego – przy zachowaniu własnej tożsamości (por. kan. 680). List apostolski *Novo millennio ineunte* przywołał tę zasadę, związaną z wizją Kościoła: jedność Kościoła nie oznacza jednolitości, gdyż Kościół jest wspólnotą wspólnot. Istnieją zatem różne powołania w łonie tegoż Kościoła. Ważnym zadaniem dla wszystkich jego członków, a szczególnie osób konsekrowanych, jest uszanowanie każdego powołania w Kościele rozumianym jako wspólnota wspólnot²⁰.

Podstawowym miejscem takiej współpracy jest przede wszystkim parafia²¹. To tutaj następuje wzajemna wymiana doświadczeń, a przede wszystkim poznanie istoty powołania, wzajemna wymiana darów, docenianie wkładu wspólnot życia konsekrowanego w życie parafialne, a także wzajemna promocja powołań. Współpraca winna dotyczyć też różnych dziedzin życia i pracy apostolskiej potrzebnej w danej parafii.

5. Współpraca osób konsekrowanych z innymi instytutami

Świadomość bycia w Kościele i z Kościołem kształtuje autentyczną duchowość komunii. Wspomniana komunია, do której wezwane są osoby konsekrowane, sięga dalej niż własna rodzina zakonna. Otwierając się na komunię z innymi instytutami życia konsekrowanego, można głębiej, z większą świadomością, przeżywać piękno własnej tożsamości w różnorodności charyzmatycznej. Duchowość komunii jest szczególnym znakiem dla współczesnych czasów. Trzeba zatem mieć głęboką świadomość, że nie można iść ku przyszłości

¹⁹ Por. Jan Paweł II, *Kapłani zakonni*, w: *Życie konsekrowane w nauczaniu Jana Pawła II*, dz. cyt., s. 86 (Katecheza z 15 lutego 1995 roku, nr 4 „Z tego źródła – powiedział papież – może brać początek harmonijna współpraca zalecana przez Sobór”. Por. Cz. Parzyszek, *Jan Paweł II – animator życia konsekrowanego*, „Życie Konsekrowane” 2 (2007), s. 75.

²⁰ Por. Jan Paweł II, List apost. *Novo millennio ineunte* na zakończenie Jubileuszu roku 2000. Por. nr 46.

²¹ Por. P. G. Cabra, *La vita consacrata inserita nella comunione e nella pastorale della Chiesa*, w: *Vita consacrata un dono del Signore alla sua Chiesa*, Elledici, Torino–Leumann 1993, s. 364–369.

w rozproszeniu. Jest to potrzeba bycia Kościołem, przeżywania wspólnie doświadczenia Ducha i pójścia za Chrystusem²².

W *motu proprio* Pawła VI *Ecclesiae Sanctae* znajdujemy wiele racji przynaglących wszelkie instytuty życia konsekrowanego do współpracy i jednoczenia wysiłków. Przede wszystkim współpraca ta winna dotyczyć duszpasterstwa powołaniowego, formacji czy apostołstwa wszelkiego rodzaju²³.

Współpraca osób zakonnych, zwłaszcza zgromadzeń żeńskich, na obecnym etapie odbywa się zarówno w przestrzeni powołaniowej, formacyjnej i apostołskiej. Coraz częściej powstają miejsca, w których odbywa się wspólna formacja intelektualna. Są to ośrodki formacji postulantek i juniorek. Istnieją także instytuty życia konsekrowanego o charakterze akademickim. Odbywa się dziś wiele spotkań o charakterze formacyjnym, sesji czy sympozjów o zasięgu diecezjalnym i ogólnopolskim. Można powiedzieć, że zrobiono w tej dziedzinie krok milowy. Nie brak też spotkań o charakterze powołaniowym i apostołskim.

Z pewnością jest jeszcze wiele do zrobienia, jeśli chodzi o zgromadzenia męskie. Brakuje większego zaangażowania w różnego rodzaju inicjatywy diecezjalne czy międzyzakonne. Rzadko kiedy męskie zgromadzenia zakonne podejmują dni odnowy duchowej czy korzystają z różnego rodzaju form pogłębiania wiedzy w zakresie życia zakonnego. Studia czy kursy życia konsekrowanego podejmują w zasadzie osoby przeznaczone do formacji.

Z niepokojem należy odnotować spadek zainteresowania czytelnictwem we wspólnotach zakonnych. Coraz częściej sięgamy po gotowe opracowania, a mało korzystamy z klasyki życia duchowego, nie mówiąc już o dziełach mistyki chrześcijańskiej. W Polsce wydawany jest dwumiesięcznik „Życie Konsekrowane”, poświęcony aktualnym zagadnieniom życia konsekrowanego – okazuje się, że nie wszyscy wiedzą, że takie czasopismo istnieje, choć istnieje bez przerwy od 1993 roku.

Z radością należy odnotować pojawienie się biuletynu życia konsekrowanego wychodzącego systematycznie każdego tygodnia. Wydaje się, że jest to bardzo dobre narzędzie wzajemnej wymiany informacji,

²² Zob. Kongregacja do spraw Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostołskiego, Instrukcja: Rozpocząć na nowo od Chrystusa. Odnowione zaangażowanie życia konsekrowanego w trzecim tysiącleciu *Ripartire da Cristo* (19.05.2002), [dalej RdC] 30.

²³ Paweł VI, *motu proprio Ecclesiae Sanctae*, nr 37.

a także treści związanych z posługą osób konsekrowanych. Znajdujemy w nim także materiały do osobistej i wspólnotowej refleksji.

6. Współpraca osób konsekrowanych ze świeckimi

Pierwszym zadaniem tej współpracy jest wzajemne ubogacenie się osób konsekrowanych i świeckich na drodze realizacji ich własnego powołania; stają się dla siebie wzajemnie inspiracją i zaproszeniem do pełniejszego powierzenia się Bogu. Więzy Ewangelii – wspólne doświadczenie miłości Bożej oraz łaska odkupienia – łączą konsekrowanych i świeckich w jedną rodzinę wezwaną do apostołstwa²⁴.

Otwarcie na świeckich obejmuje też ruchy, stowarzyszenia i organizacje katolickie²⁵. Ze względu na charyzmatyczne pochodzenie nowych ruchów osoby konsekrowane mogą odnaleźć w nich swe go rodzaju siły witalne, takie jak: radykalny wybór wartości ewangelicznych, mocne doświadczenie życia wspólnotowego, głębokie życie modlitwy, skuteczność apostołatu, doświadczenie słowa Bożego, prosty i radosny styl życia²⁶. Jest to jeden z elementów „wiosny Kościoła”, o której mówią ostatni papieże²⁷. Osoby konsekrowane posługują w różnego rodzaju wspólnotach, ubogacając je własnym dziedzictwem duchowym, mądrością oraz doświadczeniem różnych form apostołstwa i zaangażowania misyjnego.

7. Owoce współpracy w Kościele lokalnym

Współpraca z duchowieństwem diecezjalnym, osobami konsekrowanymi i osobami świeckimi stanowi odpowiedź na Chrystusowe

²⁴ II Sobór Watykański, Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*, nr 2 [dalej: DA].

²⁵ Por. DA 15; Cz. Parzyszek, *Przesłanie Jana Pawła II o życiu konsekrowanym*, art. cyt., s. 76–77.

²⁶ Por. P. Spiller, *Charyzmat życia zakonnego w Kościele*, w: *W trosce o ducha*, red. J. W. Gogola (Formacja Zakonna 4), Kraków 1998, s. 100.

²⁷ W ruchach i stowarzyszeniach czy organizacjach katolickich cenimy „przykład świeżości ewangelicznej i charyzmatycznej, jak również hojnego i twórczego zaangażowania w ewangelizację”. RdC 30; por. Cz. Parzyszek, *Jan Paweł II – animator życia konsekrowanego*, art. cyt., s. 83–84.

wołanie – „aby stanowili jedno”. Osoby konsekrowane winny być promotorami duchowości komunii.

Podkreślił to już wcześniej św. Jan Paweł II, wyznaczając wszystkim konsekrowanym bardzo konkretne zadanie:

Kościół powierza wspólnotom życia konsekrowanego szczególną troskę o wzrost duchowości komunii przede wszystkim wewnątrz nich samych, a następnie w łonie kościelnej wspólnoty i poza jej obrębem: mają ją szerzyć, nawiązując lub podejmując wciąż na nowo dialog miłości ze światem, zwłaszcza tam, gdzie toczą się dziś konflikty etniczne lub szaleje śmiercionośna przemoc²⁸.

Kształtowanie duchowości komunii i radykalne świadectwo życia przyczynia się do tego, że powołani do życia radami ewangelicznymi ukazują wartość prawdziwie chrześcijańskiego braterstwa i moc Ewangelii, która potrafi przemienić ludzkie życie.

8. Aktualne wyzwania

8.1. Konieczność utrzymania jedności z Magisterium Kościoła

II Sobór Watykański w konstytucji dogmatycznej *Lumen gentium* porusza temat duchowości komunii, której podstawą jest zachowanie jedności w różnorodności charyzmatycznej²⁹.

Trzeba więc na pierwszym miejscu zaznaczyć konieczność utrzymania owej jedności z Magisterium Kościoła. Tylko posłuszeństwo jego wykładni może sprawić, by wszyscy byli jednomyślni w wierze i szczerze odczuwali więź z Kościołem. Jest to czytelny przejaw współuczestnictwa w tym, w co Kościół wierzy, co przepowiada i czym żyje³⁰. Kościelna komunია jest szczególnym darem Ducha Świętego, stąd też wymaga z jednej strony postawy wdzięczności i odpowiedzialności, a z drugiej nieustannej troski o jej wzrost

²⁸ VC 51.

²⁹ Por. P. Liszka, *Charyzmat życia zakonnego*, Warszawa–Wrocław 2002, s. 112.

³⁰ Por. A. Nadbrzeżny, *Sukcesja apostołska jako zasada samokontynuacji Kościoła*, „Communio” 2 (2012), s. 26–41.

i umocnienie³¹. Istotne zatem staje się właściwe przyjmowanie charyzmatów w Kościele zarówno przez tych, którzy je otrzymują, jak i przez ogół wiernych. Stąd też zawsze należy się starać o właściwe rozpoznanie danego charyzmatu.

8.2. Potrzeba misji współdzielonej

Ważnym wyzwaniem w czasach współczesnych jest kształtowanie w Kościele poczucia misji współdzielonej. Mówimy tu o czymś, co jest głębsze od zwyczajnej współpracy, dzielenia się czy wymiany doświadczeń. Misja współdzielona to wspólne uczestnictwo wszystkich osób w procesie ewangelizacji. Jest to zatem współodczuwanie i współdzielenie wiary, która jest darem dla wszystkich wierzących. Misja współdzielona realizowana w Kościele uczy wielkiego szacunku dla każdej osoby i każdego stanu. Kościół jest wspólnotą, w której wszyscy członkowie stanowią niezwykle bogactwo charyzmatyczne i tym bogactwem należy wzajemnie się dzielić. Chodzi o to, by innymi ubogacać sobą i pozwolić innym, by ubogacili nasze życie³².

8.3. Potrzeba spotkania celem szczerzej wymiany doświadczeń i informacji, dotyczących nowych inicjatyw

Celem lepszego i skuteczniejszego działania osób konsekrowanych w Kościele oraz pełniejszego uczestnictwa w jego apostołskiej misji zaleca się również, by przełożeni i przełożone instytutów życia apostołskiego utrzymywali stały kontakt z biskupami. Potrzeba zatem, by częściej odbywały się spotkania, w których dojdzie do szczerzej wymiany doświadczeń, informacji dotyczących nowych inicjatyw, które osoby konsekrowane zamierzają podejmować na danym terenie. Wymaga to również pewnych uzgodnień praktycznych związanych z ich realizacją³³. Podobnie też wypada – jak zauważa Jan Paweł II – aby osoby wydelegowane przez konferencje wyższych przełożonych zakonów męskich i żeńskich były zapraszane do udziału w posiedzeniach konferencji episkopatów oraz *vice versa* – aby delegaci konferencji

³¹ Por. B. Giemza, *Życie konsekrowane znakiem kościelnej komunii. Uwagi do programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce na lata 2010–2013*, „Teologia Praktyczna” 12 (2011), s. 127–138.

³² Zob. J. Kiciński, *Duchowość misji współdzielonej*, Wrocław 2013.

³³ Por. MR 15–23.

episkopatów uczestniczyli w konferencjach wyższych przełożonych zakonów męskich i żeńskich zgodnie z zasadami, które należy jasno określić. Bardzo pożyteczne może być w tej perspektywie tworzenie – tam, gdzie dotąd nie istnieją – krajowych komisji mieszanych konferencji episkopatu i wyższych przełożonych zakonów męskich i żeńskich, które będą rozpatrywały problemy nurtujące obie strony³⁴. Warto w tej kwestii zwrócić uwagę na dziedzinę wzajemnego poznania, której z pewnością może pomóc włączenie teologii duchowości życia konsekrowanego do programów studiów teologicznych w seminariach diecezjalnych oraz na wydziałach teologicznych dla osób świeckich.

Podsumowanie

Kościół przyszłości będzie taki, jak my go dziś rozumiemy i nosimy w sercu, jak go sobie dziś wyobrażamy i w jaki sposób odbiera go nasza świadomość, która podlega nieustannemu rozwojowi i procesowi dojrzewania. Trzeba zatem nieustannie powracać do treści zawartych w nauczaniu II Soboru Watykańskiego i posoborowej refleksji teologicznej. Wspólna refleksja nad problemami Kościoła i świata, do którego jest on posłany, staje się szczególnym zadaniem wszystkich osób konsekrowanych.

bp Jacek Kiciński, *Życie konsekrowane w Kościele partykularnym*, [w:] *Życie konsekrowane znakiem wiarygodności Kościoła*, red. ks. Andrzej Dudek, ks. Robert Kantor, Kraków 2016, s. 35–46 (Lumen Gentium, 2).

DOI: <http://dx.doi.org/10.15633/9788374385725.05>

---

³⁴ Por. VC 50.